Ceza Bölümü 2001/123 E. , 2001/123 K.

- ASKER KIŞI SANIĞA YÜKLENEN "HIRSIZLIK" SUÇU
  - JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU (2803) Madde 7

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Yakınan : A.T.

Sanık : E.A.

O L A Y : Muğla İl Merkez Cezaevi Jandarma Karakol Komutanlığı emrinde görevli sanık J. Er E.A.'ın, 25.2.2000 günü, cezaevinde hükümlü ve tutuklu koğuşlarında yapılan arama sırasında, yakınan A.T.'ın bir adet altın kolyesini çaldığı, böylece, karşılıklı nezaket icaplarından ileri gelen itimadı suistimal ederek hırsızlık suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 491/3, 522, 251. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle Muğla Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 2.10.2000 gün ve E:2000/1230, K:2000/509 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

Muğla Asliye Ceza Mahkemesi, Türk Ceza Kanunu'nun 491/3. maddesi kapsamında bulunan suçtan yargılama görevinin, Sulh Ceza Mahkemesi'ne ait olduğu, aynı Kanun'un 251. maddesinin mala karşı işlenen suçlarda uygulanmadığı, sanığın Türk Ceza Kanunu'nun 491/3, 522. maddeleri uyarınca cezalandırılması için görevsizlik kararı vererek, dava dosyasını, Muğla Sulh Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

MUĞLA SULH CEZA MAHKEMESİ: 5.12.2000 gün ve E:2000/1223, K:2000/1356 sayıyla; asker kişi sanığa yüklenen eylemin, askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlendiği ileri sürüldüğünden, yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Güney Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

GÜNEY DENİZ SAHA KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 4.5.2001 gün ve E:2001/ 698, K:2001/283 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin, askeri suç olmadığı, askeri bir suça bağlı bulunmadığı ve yargılama sırasında sanığın terhis edilmiş olması nedeniyle askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin de kesildiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Güney Deniz Saha Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler; Cengiz ERDOĞAN, Refik DİZDAROĞLU, Keskin KAYLAN, Necmettin ÖZKAN, Recep SÖZEN, Ahmet ALKIŞ'ın katılımlarıyla yapılan 12.11.2001 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Yavuz Sezai KARAA'nın, davanın çözümünün adli yargının görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa

edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmektedir.

Ancak, Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile maddenin ikinci tümcesinde yer alan "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." sözcükleri iptal edilmiştir.

Bu duruma göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle birlikte sanığa yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. Artık, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Somut olayda, görevsizlik kararı veren adli yargı yerince, asker kişi sanığa yüklenen eylemin, askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işlendiği gerekçesine yer verilmiş ise de; yargılama sırasında sanığın terhis edildiği dosya içindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır. Yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması ve askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin de kesilmiş olması nedeniyle, 353 sayılı Yasa'nın 4191 sayılı Yasa ile değişik 17. maddesi hükmü uyarınca, sanığın askeri mahkemede yargılanmasını gerektiren ilginin kesilmiş olması nedeniyle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekir.

Diğer taraftan, sanığın terhis edilmediği ve halen asker kişi olduğu kabul edilse bile, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde belirtildiği üzere, sanığın olay günü yerine getirdiği görev, askeri bir görev olmayıp, Jandarmanın idari (mülki) görevleri arasında sayılmaktadır. Aynı Yasa'nın 15. maddesi hükmü uyarınca da sanığı yargılama görevi adli yargı yerine ait olacaktır.

Açıklanan nedenlerle, davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Muğla Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine göre, Davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Muğla Sulh Ceza Mahkemesi'nin 5.12.2000 günlü, E:2000/1223, K:2000/1356 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12.11.2001 günü kesin olarak oybirliği ile karar verildi.